

ชื่อวิทยานิพนธ์	“ปาดก๊อ้ง”: วงปีพาทย์ล้านนาในบริบทสังคมเชียงใหม่ปัจจุบัน
ผู้เขียน	พิพัฒน์พงศ์ มาศิริ
หลักสูตร	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ. ดร. ปรีชา อุปโยคิน รศ. ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์ ดร. บังอร ศิริสัตยลักษณ์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ปาดก๊อ้ง”: วงปีพาทย์ล้านนาในบริบทสังคมเชียงใหม่ปัจจุบันฉบับนี้เป็น การศึกษาวงดนตรีพื้นบ้านที่เรียกว่า ปาดก๊อ้งในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ในการวิจัยไว้ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของปาดก๊อ้ง 2) เพื่อศึกษาบทบาทและ ความสัมพันธ์ของปาดก๊อ้งในประเพณีและพิธีกรรม 3) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมตลอดจนรูปแบบในการปรับตัวของปาดก๊อ้งในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ปัจจุบัน การวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้เริ่มต้นจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการ แลบบันทึกลีลา ที่เกี่ยวกับปาดก๊อ้ง เพื่อเตรียมความพร้อมและใช้เป็นข้อมูลในการสอบทาน จากนั้นจึงได้ทำการออกเก็บข้อมูล ภาคสนาม เพื่อศึกษาปาดก๊อ้งในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และ สรุปผลการวิจัย บนพื้นฐานของกรอบแนวคิดที่ได้ตั้งไว้

ผลการวิจัยพบว่า ปาดก๊อ้ง เป็นวงดนตรีพื้นบ้านที่มีลักษณะของวงปีพาทย์ ที่เกิดจาก การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างรูปแบบของดนตรีไทยและดนตรีล้านนาผ่านกระบวนการ ขัดเกลาจากสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มเจ้าหรือวัง วัด และชุมชนที่ปาดก๊อ้งถูกนำเข้าไปถึง ความสัมพันธ์ในโครงสร้างทางสังคมเหล่านั้น จนกระทั่งปรากฏรูปแบบของปาดก๊อ้งที่มีความเป็น เอกลักษณะและความเป็นดนตรีล้านนาในลักษณะของเครื่องดนตรี บทเพลง และรูปแบบ การประสมวง

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและความสัมพันธ์ของป้าคก้องในสังคมชาวบ้าน เชียงใหม่นั้นพบว่าป้าคก้องเป็นวงดนตรีที่มีความผูกพันกับวิถีการดำรงชีวิตของชาวบ้านดังปรากฏ การที่ชาวบ้านนำเอาป้าคก้องเข้าไปแห่ประโคมในกิจกรรมทางประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ ได้แก่ พิธีกรรมเกี่ยวกับการนับถือผี พิธีกรรมทางพุทธศาสนา และพิธีกรรมในการดำรงชีวิต บทบาทของ ป้าคก้องในกิจกรรมทางประเพณีและพิธีกรรมเหล่านั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ทั้งที่เป็นบทบาท ที่ปรากฏโดยชัดแจ้ง และบทบาทของป้าคก้องในลักษณะแอบแฝง

การศึกษาลักษณะการดำรงอยู่ของป้าคก้องในบริบทสังคมเชียงใหม่ปัจจุบัน ผู้วิจัยพบว่า จากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของจังหวัดเชียงใหม่ได้ส่งผลให้เกิดการปรับตัวของป้าคก้อง ในรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า แห่ประยุกต์ ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมได้ส่งผลกระทบต่อป้าคก้อง ได้แก่ ดนตรีสมัยใหม่ สื่อทางดนตรี อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนปรากฏการณ์การนับถือผีเจ้านายที่เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อป้าคก้องในปัจจุบัน ปัจจัยทางสังคมเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบของป้าคก้องเพื่อที่จะสามารถดำรงอยู่ได้ ในสังคมปัจจุบัน ในขณะที่ป้าคก้องที่ยังคงรูปแบบเดิมกำลังตกอยู่ในสถานะเสื่อมสลาย อย่างไรก็ตาม การปรับตัวของป้าคก้อง ดังกล่าวได้ทำรูปแบบทางดนตรีของป้าคก้องเกิดการเปลี่ยนแปลงไป จากเดิม แต่ยังคงดำรงความหมายของความเป็นดนตรีในประเพณีและพิธีกรรมของชาวบ้าน เชียงใหม่อยู่

คำสำคัญ: ป้าคก้อง วงปีพาทย์ล้านนา การปรับตัว บริบทสังคมเชียงใหม่ปัจจุบัน

Thesis Title	Patt Gong: Pi Phat Lanna in Present Context of The Chiang Mai Society
Author	Phiphatphong Masiri
Degree	Master of Art (Cultural Studies)
Supervisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Preecha Upayokin Assoc. Prof. Narongchai Piedokrajt Dr. Bangon Sirisunyaluck

ABSTRACT

“‘Patt Gong’: Phi-Phat Lanna in The Present Context of The Chiang Mai Society” is the study of a type of folk music in Chiang Mai province called “Patt Gong.” The purposes of this study are: 1) to study the characteristics of Patt Gong; 2) to study the role and relationship of Patt Gong in the culture and rituals in Chiang Mai; and 3) to study the impact of social changes on the adaptation of Patt Gong in Chiang Mai province. Literature reviews and tape recordings related to Patt Gong were used in the research to prepare and verify the data. The research gathered data from field work, and the data was then analyzed with conclusions being drawn based on the theoretical framework of the study.

The result of the study revealed that Patt Gong is a type of folk music which has the characteristics of the Phi-Phat ensemble. It is the cultural integration between Thai music and Lanna music. Patt Gong is related to the social structure through different types of socialization such as Khum or royal courts, temples and communities. The existing Patt Gong reflects the unique qualities of Lanna music in the sort of musical instruments that are played as well as the songs and the ensemble composition patterns.

This study of the role and the relationship between Patt Gong and folk societies in Chiang Mai found that the musical ensemble was connected to the way of life of the people. It was usually used in folk rituals such as spiritual rites as well as in daily life and in Buddhist ceremonies. It influenced both cultural activities and folk rituals in both direct and indirect ways.

This study of the existing Patt Gong tradition in Chiang Mai at the present time found that changes in society affected the adaptation of Patt Gong to certain new patterns which are called “Hae- Prayuk.” Other social changes such as the introduction of modern music, electronic instruments and spiritual beliefs resulted in the adaptation of Patt Gong which allowed it to survive in present society. Despite the deterioration of Patt Gong, its old pattern have been changed and given new life. Patt Gong still survives in freshly adapted patterns, and still remains a meaningful musical element in the folk rituals and traditional life of Chiang Mai.

Keywords: Patt Gong\ Phi Phat Lanna\Adaptation\ Present Context of Chiang Mai Society

